

L. A' Κερ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΔΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

A'
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ
ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΩΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΙ

*

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ
Σεπ. 1968 / 1-2-70.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις) *Ρεδιάτινα - Ηεριδέας*
 (παλαιότερον σύμμα:), Ἐπαρχίας *Χερινήρας*,
 Νομοῦ *Κερυνίας*.
2. Ὄνοματεπώνυμον, τοῦ ἔξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος *Χειρίτρος*
Χιωτερρέτος ἐπάγγελμα *Θυμίτρος*,
 Ταχυδρομική διεύθυνσις *Ταχ. Γειτνεῖν Λερίδέας - Κερυνίας*
 Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἔξεταζόμενον τόπον. *Πεντε (5)*.
3. Ἀπό ποια πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίαι:
 α) σύνομα καὶ ἐπώνυμον *Ιωάννης Κοντούρης*.

ήλικια 67..... γραμματικαὶ γνώσεις *Οὐρθοτριγγειακῶν*
 τόπος κατοικουγῆς *Λερίδέας -*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΓΡΙΚΑ ΚΤΙΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποίαι ὀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζουτο διὰ σποράν καὶ ποίαι διὰ
 βοσκήν ποιμίνων; *Δεῖνιναι ὀγροτικαὶ περιοχαὶ διάσπραν
 καὶ σιφηναὶ θιάροιν ποιμίνων.*
 'Υπῆρχον αὗται χωρισταὶ ἡ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
 ματα; *Αλιψχον. Μαριεταλ. Σιαλ. Κυκλαδεούσια.*
- 2) Εἰς ποίους ἀνῆκον ὡς ἴδιοκτησίαι; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
 δῆλ. εἰς τοὺς χωρικούς· β) εἰς γαιοκτήμονας ("Ἐλληνας ἢ ξένους, ὡς
 π.χ. Τούρκους") γ) εἰς Κοινότητας δ) εἰς μονάς κλπ.
Εἴ φυειναὶ πρόσωπα, εἴρ. Κοινότητας καὶ εἴρ. μονάς...
- 3) Ο πατήρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετά τὸν
 γάμον τῶν τέκνων του, δισμεμορέντης ὑπ' αὐτῶν μετά τὸν θάνατόν
 του; *? Θξιαζαδ. Οιακέρετα. Σανστριγ. μετει. Ιοιγαμος
 τεκνούντων των γυνών. μητριαὶ... Ερειρέκαια...*

β'. 1) Οι κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ;

Θυγέτων τετραγένεσις απαλέρχεται

2) Οι τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ;

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων· ποίοι εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ δλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ;

Αὐτοὶ μὲν οὐλαγεῖσιν μαζεύεται μηδέποτε διανομήν την τρειστάντων

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισα-

κατόροι κλπ.) *Θραγγιανικοίσια* ἥτο ή κοινωνική των θέσις ;

Ε?γενον υποτιττον αργεντητον διατασσεται

3) Ποια ἥτο ή ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ή εἰς χρῆμα;) *Εξ. χρῆμα*

4) 'Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἔργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θερισμα, τὸ ὄλωνισμα, τὸν τρυγυτὸν τῇ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; 'Απὸ ποὺ προήρχοντο οὗτοι ήσαν αὐδρες μόνον ἢ καὶ γυναικες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ήμεροισιδιον εἰς χρῆμα ή εἰς εἶδος ; *.N.A.*

*Ιθ. διδόσι. λεγοντος αὐτον πρεμέρχαλο γράμμων Κονο-
φίλων. Ιανομάρ. Μετρόβριζαν προταύτης Ημερ. ιεράρχημα. 5. δρκ-*

5) 'Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ύπηρέται) ή δοῦλαι ; 'Ἐὰν ναι,
ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο; *Ἐχρησιμοποιοῦντο. Νηπέλαις
αὐτοντερέρχαλο πρεμέρχαλο. διπόδιον. Βασιλεύς. Βασιλ. Βασιλ.* ...

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποὺ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν
ἐργασίας ; *Ε. ιργάριθο. Ιαν. ληγοντη. Γαν. εβδ. εστ. λεόντιον
Γαλιονεμούδι. Λεδ. εγγ. εψ. εμπότη. Αλιμαλιά.*

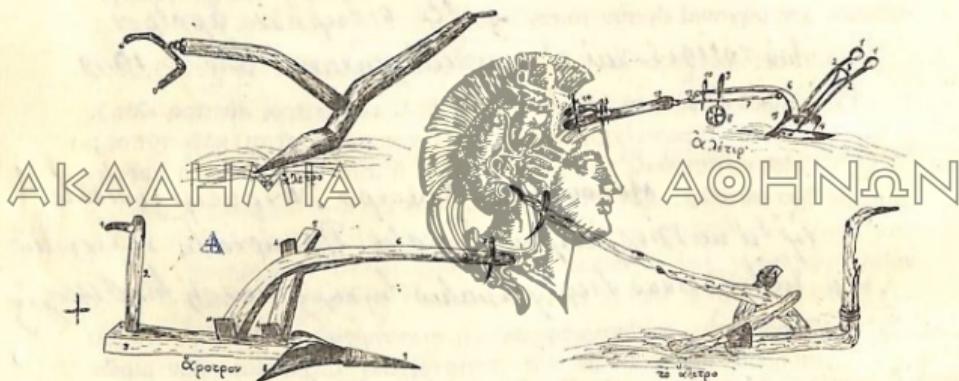
β) 'Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἔργάται .. *N.A.* .. ἢ ὡς τεχνῖται
κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζῆδες), πρα-
ματευτάδες (ἔμπτοροι) κλπ. ;

- δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: μὲν ζωϊκήν κόπρου (βιόν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικήν (μὲν καῦσιν: α) τῆς καλαμᾶς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ή μὲν κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος;
- .). Μέσωνικοι ωφέλοι.....
 2). Μέση φυτική (μὲν καῦσιν θηλασμάτων μεταβολής)
-
- 2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; 1930.
- ε'. Απὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ σῖ γεωργικὴ μηχανὴ εἰς τὸν τόπον σας; Καύσιν. Αροτρούς.
 Από τὸ 1915. καὶ γεωργικαὶ μηχαναὶ από τὸ 1949
- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποια κτήματα ἔχρησιμοποιεῖται (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατεύκεται τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποὺ βύνετο ἢ προμηθεῖται αὐτοῦ; Μενούγερο. Διάφερο. Εγκατεῖται οποιοῦντος εὑρίσκεται στεγάστη. Προμέρχεται ἐν τεκνίαις. ἐν θερισμῷ σίτου μεταξύ τοῦ πατέρος καὶ τοῦ γιου. Παραθέστε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἑκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρου μὲν τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθέμένου.
1. Αροτρόν αύθι, 4. ηνί. 7. 10.
 2. 5. 8.
 3. 6. 9.

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) 1949.
 3) Μηχανὴ θερισμοῦ —

- 4) Μηχανή δεσμάτος τῶν σταχύων (δεματιῶν).....
- 5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ *Un. 7. 1960.*
- στ'. 1) Τὸ ἔυλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ἔυλινον ἄροτρον *τὸ γαλιναῖον οὐρανεῖον αἰώνιον, αἵδε οὐρανοὶ γίγαντες.*
-
-
- 2) Ποία ἦτο ἢ μορφὴ τοῦ παλαιοῦ ἔυλινου ἄροτρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα;

- 3) Ιχνογραφήσατε τὸ ἔυλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαυτᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραβέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἔξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. *χειροθέραψις*.....6. *Συρτάρι*.....11.
2.7. *Πέροικος*.....12.
3. *Χρονικός*.....8. *Δικάλια*.....13.
4. *Δριπός*.....9. *υγιά*.....14.
5. *Πυρ!*.....10.15.

(1) Εὰν εἶναι δυνατὸν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Ἐάν οὐπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρῳ ἀρίθμησιν).

- 4) Τὸ ὑνὶ τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἥτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιῶν; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κήποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφήσατε ἡ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὑνὶ (ἢ τὸ ἐν χρήσει, ἐάν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρῆσιν ἐκάστου.

Ὅλα μάρμαρα μερικῷ διατίτῃ ἀγορίσατε. Θάσος ήδε εἴδων τῶν χωραφιῶν μετίτῃ παραγένεται. Τοῦ μηλέων αἰδηνόν.

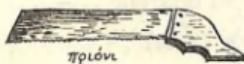

- 5) Ποιὸν τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου;

Παγανινασμένη ἡ σιδύρῳ.

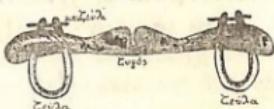
- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάϊ κλπ.).....
γ). πριόνι. 2). ἀρίδι. φ. 3). ξυλοφάϊ. 4). Σκεπάρνι.....
βιοφορτίζω

8) α) Διὰ τὸν ἄροτρον (ζευγάρισμα, ὅργωμα) ποιᾶ ζῷα ἔχρησιμο-
ποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῷον, δῆλο.
ἴππος, ἡμίονος, ὄνος...! Βοῦς. ποιεῖ. δὲ. ἴπποι.

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὅργωμα δύο
ζῷα ἢ ἐν ; ..Ἐχρησιμοποιεῖται..?

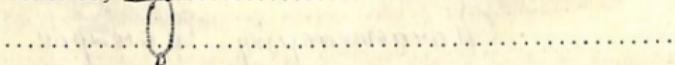
9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲν δύο ζῷα ἥτο (ἢ εἰναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ;
.....*Δέλτον αὐτοισιν. δὲ. Ζυγός.*

Σχεδιάσατε τὴν μορφὴν τοῦ παλαιοτέρου καὶ τοῦ σημερινοῦ
ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ δύνομάστε τὰ διάφορα
μέρη καὶ ἔξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεῦλες, πιζεύ-
λια κλπ.).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ 4. Ζυγοῦντι
..... 2. Ζυγούσια 5. Ζυγούματα
..... 3. Πλαγιοφόλι!

10) Σχεδιάσατε ιδιαιτέρως τὴν μορφὴν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν
τόπον σας.

11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου,
ὅποιος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλούρι),
προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὅργωμα ; (Σχεδιάσατε
αὐτόν).

.....*Τευχοφόρον*.....

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὅργωμα δι' ἐνὸς ζώου ; ..-

Πῶς γίνεται ἡ ζεῦξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ; ..-

.....*Δέλτον Ἐχρησιμοποιοῦνται δι' ἐνὸς ζυγοῦ.*.....

Περιγράψατε καὶ σχεδιάσατε (ἢ φωτογραφήσατε) τὴν σκευήν,
τὴν ὅποιαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ὅλλο ζῷον διὰ νὰ προσθεθῇ
εἰς αὐτὴν τὸ ἄροτρον.....

ζ'. Ἀροτρίαστις (ὅργωμα) καὶ σπορά.

- α) Ποιος ὀργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον) 1) ἄνδρας (ὁ ἴδιοκτήτης
τοῦ ἄροτροῦ ἢ ὅλλος) 2) γυναῖκα 3) θυγέτης. Σημειώσασθε ποιό
ἢ συνιδεῖτε εἰς τὸν τόπον σας

Ἀροτρας και σπ. αρ. αροτρίαστις

- β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ
τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε,
εἰς δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν)
- Τοι ρεσια εἰς παραγόμενο τοι ρεσια
τοι ουρανού εἰς παραγόμενο τοι ουρανού*

- 2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....

Τοι γόνοι.

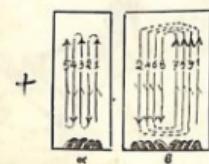
- 3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργός τὰ ζευγμένα ζῷα (ἢ τὸ ζῷον) κατά τὸ
ὅργωμα· μὲ σχοινί, τοῦ ὅποιου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῆ εἰς τὰ κέρατα
τῶν ζῴων ἢ ὅλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδίασμα ἢ φωτογραφία).

*Με οχοιτια τοι δυνατο εἶναι τοι πετρία τοι
κηρατα τοι ζωντα τοι γηρατα.*

- 4) Σχεδιάσσατε πώς έγίνετο παλαιότερον (έπισης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὅργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι μὲ ἀνοιγομένας αὐλακας (αὐλακιές) κατ' εύθειαν γραμμήν, ώς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Γραμμικόν μέρος του ὁργανού (α).....

ἢ ὁργώνεται περιφερειακῶς ώς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

Σημειώσατε μὲ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, πιοῖον ἐκ τῶν ὅργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὅργωματος σχεδιάσσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὅργωμα τοῦ σχροῦ ἔγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορές, ἡ σπορίες, στάμνες, σιαστές, μεσφράσεις κ.λ.π.); *Η σπορὰ καὶ τὸ ὅργωμα τοῦ σχροῦ εἰς λωρίδας*.

Πῶς ἔχωρίζετο ἡ λωρίς (ἡ σποριά); μὲ αὐλακιάν; *Ο. XI.*

Ἄλλα μελλόμενα διάφορα φυτεῖσθαι σιαστές διάληξ ζεύκτης.

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον μὲ σκαπτάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῆται, ἀροτρον; *Ἐτοι μόνε... εγγλα... σιναία... διν... μεταλο... τοι ομοιοποιηθείη... ζεύκτης.* (*πετρόνιο, μητρόνιοντα*)

- 7) Ποῖοι τρόποι νὴ εἴδη ὅργωματος (ἀροτριάσεως) ἥσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάμορφισις τῶν αὐλάκων μὲ τὸ θύνι: καθέτως, πλαγιών, βαθιά κλπ. *Διάφοροι τύποι των ὅργων αποδόμων. Την μεριδήν των έλασθεν.*

Εις ποῖα δργώματα (σποράς), γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ή ἄλλων. ... Εὔρετε. Βιβλίον, σκα! Συχανθή....

γ) Ἀροτριάσεις (δργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

- 1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα δργώματα ἔγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικήν περίοδον. Πῶς λέγονται (δημοτολογία) τὰ δργώματα αὐτά: π.χ. καλλουργιά, διβόλισμα, γύρισμα κλπ.

Δργήματα α) Τονάξισμα μαλαΐσμα ποιόταφον
μαλαΐσμα β) Λεγίσμα μελά λόρ νομέριστον

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαυτήσατε ὅμοιῶς, ὡς ἀνωτέρω)

Δργήματα δρεσμοφοιταλήσματα παλαΐζειν

ΑΚΑΝΘΗΜΑ ΑΓΡΙΝΙΟΝ

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ασπαρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρανάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν....

Ἐπι! στέλος

- 4) Πόσα δργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιεργείας (σίτου, κριθῆς, ἀράβιστου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν, εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχήν; 2. δργήματα, διαδομή, διάσταση, μονή

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σποράν. π.χ. τὸ δισάκινο εἰς αὐτὸν περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους;

Το σιδάριον ἢ δίσακον μελισμένο μαλαΐζειν ταχανάριστον
διασκορπίζειν επι λόρ νομέριστον

- β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (δργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

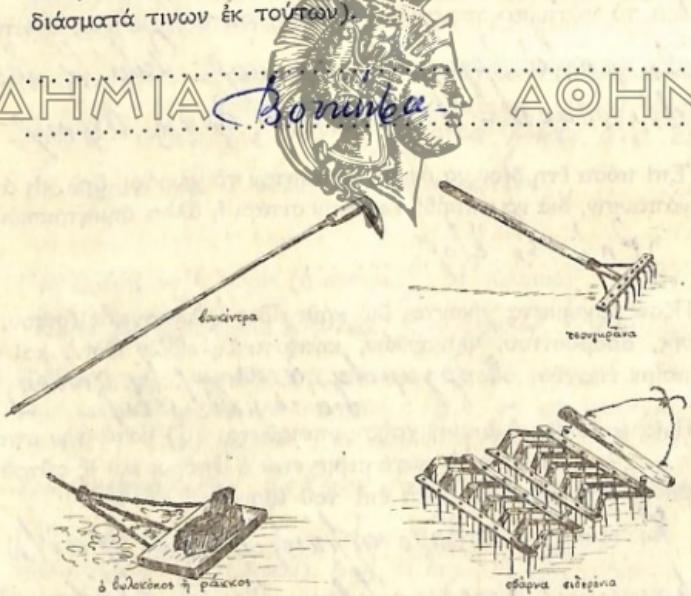
μα ἡ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἐλλείψη
ψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἡ ὅποια ἔχει τοποθέτηθή εἰς τὸ ἄκρον
τοῦ βουκέντρου ἥ μὲ ἄλλον τρόπον;

*Μὲ ἐλλείψην διδυμῆς ράβδος τονδε λόγων
εἴη τὸ εἰδότερον τοῦ βεισίλεως.*

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὅργωμα ἴσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); *ΝΑ!*

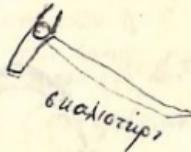
3) Ἡ σκαφὴ μερῶν τοῦ ἀγροῦ πιού δὲν ἔχουν ὅργωθῆ (μὲ σκαλίδα, τσαπὶ κ.ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὅποιαν ἀνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἑκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἥ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ *Βούλης* - ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἥ τοῦ κήπου π.χ. ὁ κασμάς, ἥ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

έκάστου καὶ παραθέσατε ίχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν διὰ συάντησος
εἰς ασφαλής (τελόντι) υπὸ κατάπλακτος (άγινοι), διὰ τούτους οὐδείς με
χρεῖτον εἰσελθεῖν.

- 6) Ποια πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα
καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι ποὺ ἔκτελοῦν

..... μοῖστ ἐγένετο διὰ τούτους ταύτης της αἵρεσες

- 7) Ποια χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σποράν
ῥάπαν ὁσπρίων. Πῶς ἐγίνετο ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια ἔκάστου
εἶδος.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
Διατάξεις της Β. Εργασίας ταύτης της αἵρεσες

- 8) Ποια χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφάς τῶν
ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ.

..... Καὶ βαρεῖα χωράφια (τεμβαΐδεια) εἴη ταύτης της αἵρεσες
οὐαὶ θρασύτης οὐαὶ ματτιγρέγεα δέτταν εύδικος

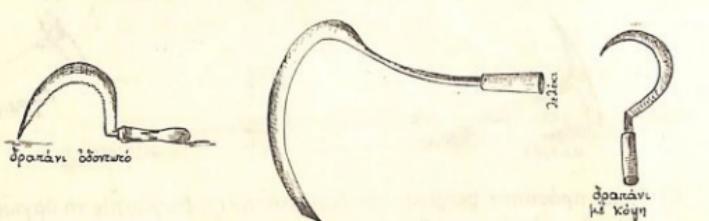
- 9) Πῶς ἐγίνετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πραστὲς (βραγγίες)
καὶ ἄλλως. Τέλος ενώπιον οὐαὶ φανερόντος της ηγεσίας
οὐαὶ εὐθραγίδος

B'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

a. Ἔργα λεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποιῶν ἐργαλείον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
(Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ίχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. μὲ τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.)
... Μέ! οὐδούτος θεαντίς παῖ μη μοδηρό...

Ἐάν ησαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ
ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν υὰ τὰ περιγράψετε ἐπίστης νὰ
σχεδιάσετε τὰ ἔργαλεια τὴν παῖ τὰ φωτογράφησετε.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ..... ΔΩΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ προία ἄλλα ἔργαλεια (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο
(ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν
ζώων (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα).

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἔργα-
λείου ητο ὁμαλή ἢ δόστεκτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν)
..... ὥμαλη

- 4) Πᾶς ητο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του' (σχεδιάσατε ἡ φωτο-
γραφήσατε αὐτήν). Ο σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;

..... Μέ! γυντο πολάρε .. - Νοντονέ ..

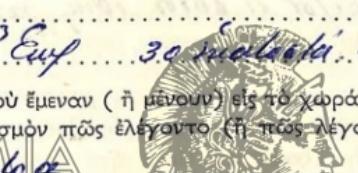
- 5) Ποιος κατεσκεύαζεν αύτά τὰ θεριστικά ἔργα λεία (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ά.) εἰδιμον οὐχι ταῖς.....

- 6) Ἡτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δῆλο. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὅχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ δόσποριών (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) οὐδέποτε τηνεγγύειαν τοιούτην δομηρίων τοιούτην (οὐδὲν οὐδεποτέ γα)

β.' Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

- 1) Εἰς ποιὸν ὑψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτέρὸν μέσον ὁ σῖτος, ἢ κριθή, ἢ βρώμη, ἢ σίκαλις κλπ. Εὐρ.... 3.ο μάρτιοι. Καράσταθναι, 3.ο λό

- 2) Οἱ στάχυες ποὺ ἔμεναν (ἢ μενοῦν) εἰς τὰ χωράφι μαζὶ μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ τις λέγονται).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ **ΑΘΗΝΩΝ**

- 3) Ποὺ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἀλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιά), τὰ δόποια παραλαμβάνουν ἀπὸ αὐτῶν τὰ δράγματα (δραχμές, πιάσματα, χειρίες, χερόβιολα) τῶν σταχύων καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ;

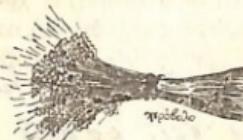
*Και' ο' δηριαίγι αποδημήται τα' χερόφρα
τοι δημιοι εισι ελικοι ει από λαργό έλαση μηναι αποίστηγι.*

- 4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χειρίες) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ δμοῦ ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά ; "Οπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχύων εύρισκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρώνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

*Οι νά... 1.ο χειρόφρα... μη... την αυθήνιαν ισχετεσσεν
τοι δημιο απολύτατα μετα... περικτιά...
περικτιά... απολύτατα... θημυτα...*

5) Πῶς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ καλοῦνται ἀγκαλιές.

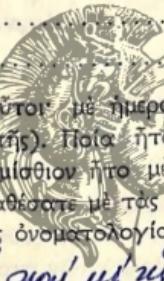
.....
Στεφανόβελα

γ.' Οἱ θερισταί.

1) Ποῖοι θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; 'Υπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) θερισταί, οἱ ὅποιοι τῆρχοντο ως ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν σκοπὸν ἀπὸ ἄλλον τόπον καὶ ποιον ;

.....
Ἐθερίσον οἱ θερισταί τοις γεωμετρίαις.

2) Πῶς τὴν εἰβοντα σύτοι ή νημερωμίσθιον (μεροκάμαστο) ἢ κατ' ἀποκατάσ (ξεκοττές). Ποια ἡτο ἡ ἀσωμήνη ἐς χειρίκης ἢ τέλος εἶδος ; Τὸ νημερωμίσθιον ἡτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἡ ἀνευ φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μὲ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν).

.....
Μεταφεγγίσον μετανημερωμίσθιον τοις δράμα.

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χειρας πρὸς προφύλαξιν, ιδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; 'Επίσης κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλλοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ;

.....
Οχι.

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχὴ ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

ΝΑΙ... ΕΔΙΔΕΤΟ ΠΡΟΣΟΧΗ.

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. Σημειώστε. Σημειώστε

για' λέμε εἰς λιμάδε, μαζί, ναί μι. Ή φίξετε
το. διριθωμα. Το. ελαίκα. Τραγουδ. Χροναρ.

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελεώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυς ποὺ μένουν ἀθέριστοι ; (Εἰς τινας τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυς πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθαι, τὴν ὅποιαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

δ.' Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

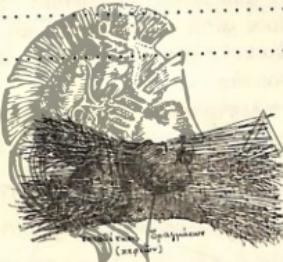
- 1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἦτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμόν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπειτε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Εμίνετο διά τοι για σημαδεῖς ναί. Σολίδο.
Ιστι... 2^ο ή 3^ο μήνια.

2) Πώς έγίνετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχυς καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές , ἀγκαλιές ; Πῶς ἔδενοντο· μὲν κοινὰ σχοινία, μὲν σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσμιον τῶν δεματιῶν μήπως ἔχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἔργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδίασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

*Πέντε λαρή ζείνει τελείωσα μέν απόλτα,
τελείωσα μέντοι από το ζείνει τελείωσα.....*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ίδιαν θέσιν ἢ συνεκτρώνοντο εἰς ὡρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἄγρου ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἔκει καὶ πῶς ἐτοποθετοῦνται ;

*? Εμαγγίνει καὶ οπιστρέψειν τὸ εἰς αριθμὸν
μηρ. έπειτα δὲ γένητο μετέβασις εἰς
τὸ πιέριον ὅσαν.....*

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

1) Ἀπὸ πότε ἡρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ; *Οκτώ λό 1.8.30*

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς.

Φερονταφίσιο.

- 2) Πώς έγίνετο (ή γίνεται) ή ἔξαγωγὴ (βγάλσιμο) τῶν γεωμήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ή μὲ ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ ἀρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ή φωτογραφίαν.

Λέσχαπαν (ἀγρία).

στ.' Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΟΙΔΗΝ

- 1) Εσυνηθίζετο παλαιότερον ή διατροφὴ τῶν λόγων κατὰ τὸν χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον); Εάν ναί, περιγράψατε πώς έγίνετο η καλλιέργεια του, ἔπειτα ή κοπή, ή ζήρανσις καὶ η φυλαξία αὐτοῦ.

Εσυνηθίζετο παλαιότερον ή διατροφὴ τῶν λόγων κατὰ τὸν χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον); Εάν ναί, περιγράψατε πώς έγίνετο η καλλιέργεια του, ἔπειτα ή κοπή, ή ζήρανσις καὶ η φυλαξία αὐτοῦ.

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσσαν κ.ἄ.).

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ή φωτογραφίας).

- 3) Ζήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἔχρησιμο-ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετικὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ώς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας)

Με! α. παίδα, βούρλα η. α. ε.

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- a. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς ἀλώνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

Ei. 1ο. άξονι.

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὃντος τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλώνισμὸν δεμάτια. Εἰς τίνος τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθετοῦσα εἰς σερόν;

Υπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως ;
Θεμωνιά... παλιά πολεοδοχεῖο... δύτικο... είς...
κινήσο με τα σάκκα πρ. Γα' μια.

- 3) Υπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλωνισμὸν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγίνετο παλαιότερον ὁ χωρισμὸς τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ὅχυρα εἰς ἄλλον χῶρον, δηλ. ὅχι εἰς τὸ ἀλώνι;

Ei. 1ο. άξονι.

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν;

Ei. μηρ. 1ο. θητῶν καί αἰτημάτων τὸ αὔριο
είς 1ο. μαγισφρο πανηγυρισμούς σπειρού.

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ; ἐδύ τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλάς οἰκογένειας, πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του, δηλ. μὲ ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

*Και' αλέμανά. Και' οὐνταρισμένοι. Σύλλογοι
ριείναται γρίλλονατοι ευρον.*

- 6) Ἀπὸ πότε ἄρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ; *Ἀρ. 1-η τούτων
ενθα... τοιχο... στρατού.*

- 7) Εἴδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματάλωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἑκάστου καὶ παραθέσσατε σχέδιασμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

*Πετράλων. (μεταλλικόν. τεμαχίων μείον
τριάντα). οιαχιέρος. 1.ο. π. μ. τεκν.*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἑκαστον ετος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ ἀλωνισμοῦ· (π.χ. τοῦ χωματάλωνου : καθαρισμὸς αὐτοῦ καὶ ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γυρροῦ τοιχώματος, ὅπου ὑπάρχει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βιῶν καὶ ὀχύρων)

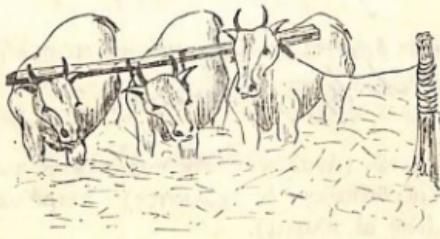
- 9) Ἡ ὁντική προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἔναρξις τοῦ ἀλωνισμοῦ γίνεται ὥρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ;

*Ν.Α.Ι. Ηχειραν. Κείμενον. Θετταλικόν
επ. Επον. Η.Η.Η.*

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰονδήποτε ἄλλον.

*Ἐδεῖται κύνα φέρειν αὐτὰ διατητέον
ιδούγαλγα τοι σάρκα? Εν αυτούντια αἰσθαντίνεις
μητερίας τρωσίτια οὐ περιστάνεις... -*

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιήσεως ζώων (βιόῶν, ἵππων, κλπ.). *διαΐσπους.*

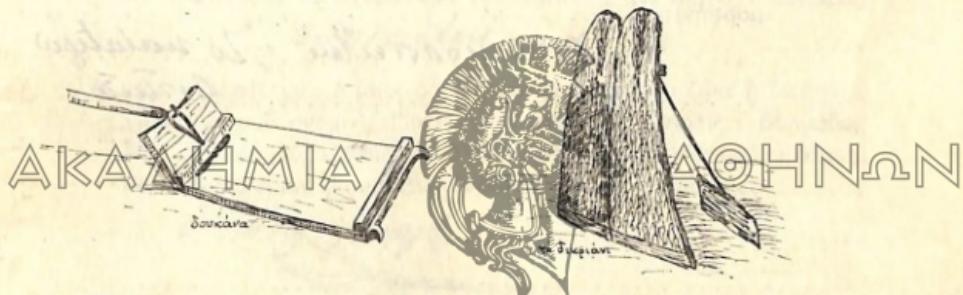
a) Ἀλώνισμα πρὸς ὀχυροποιητοῦ τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατήσεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζώων (βιόῶν, ἵππων κλπ.). Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ εὔλινος στῦλος, ὑφους δύο μέτρων (καλούμενος στηγερός, στρούλουρας, δουκάνη, βουκάνη ταῦτα.), ἀπὸ τοῦ ὅποιου ἔξαρτῶνται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρῳ σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦνται ἀπὸ τὸ ἔτερον ἄκρων τοι τὰ ζῷα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλικῶς, «νὰ ἔρχωνται γῦρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.

*Συναρθεῖσαν γνήσια εἰσι τρόπος οὐκινού.
Ζητεῖται μὲν τοι σχοινία ναί προσθίσθεται
Οὐδὲ τοσούντια τηγανια.*

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἀλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ ἀλωνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνόστυλον μὲ τὰ ζῷα; (Εἰς τινας τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλείες, αἱ ὅποιαι περιβάλλουν τὸν λαιμὸν τῶν ζώων. Εἰς ἄλλους τόπους εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τοῦτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῷα περιφέρονται συνδεδεμένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὅποιον σχηματίζει θηλείες περὶ τὸν λαιμὸν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται ἀκόμη) ἀλωνισμὸς κατὰ τὸν ἔνα ἢ τὰν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἵχνογραφήματα).... Τὸν λεπτοποιότερον
 μὲν ὅπερισσόν διάτοιη πρινθεῖται. Μαζί τοι δέ γε τὸ γένος.
 Μαζί αὖτον εἰρήνη μετελεῖθρον ὅπεριδί, προς
 αντίκαστρον τοῦ σχολικούν εἰσαγάγει.

- γ) Ποῦ ἀντί τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανίς εἰς ἐν τεμάχιον ἥ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὡπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἔλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἔξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἔζευγμένων ζῷων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷς εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο μηχάνημα ἥ ἄλλο τι, τὸ δονομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνα, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἥ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἡλωνίζοντο (ἥ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακὰ μὲν ἀλωνιστικὸν μηχάνημα; Μήπως π. χ. ἥ κριθή καὶ τὰ δσπριά (κουκκιά, ρεβίθια κ.ἄ.) ἡλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζῷων ζευγνυομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων;

- δ) Ἀπό ποίαν ώραν τῆς ημέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατά ποίαν δὲ διακόπτεται διά νὰ ἐπαναληφθῇ τὴν ἐπομένην;

Άπ. 8 μ. π. Συρ. 8 μ. μ.

- 12) Ποια ἄλλα ἀλωνιστικά ἔργα λεῖται εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινας τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ δποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον δόσοντων ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

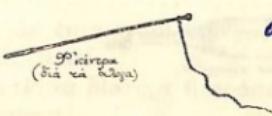
- 13) Κατὰ τὴν διάκρειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν δποῖον διαγράφουν τὰ ζῷα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχάνημα τοὺς ἀκόπους στάχυς;

Ο γράμμη απαντήσει σταύρωα με τέ στάχυα

Πτ.

- 14) Ήτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζῷων; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι ἀλλαχοῦ φ' κέντρα). Πόσον μῆκος είχε καὶ ποία ἢ κατασκευή της; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπετε κατωτέρω εἰκόνα).

- 15) Πῶς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται διούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἡλωνίζοντο καθ' ἡμέραν

ομοία

- 16) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ νὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ὄχυρα ἀπὸ τὸν καρπόν; (ἐν Κρήτῃ: μάλαμα)

θυμαλαί

- 17) Ποῖοι ἀλωνίζονται: ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς πεὶ ίδικά του ζῷα ἢ ὑπάρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοὶ ἀλωνισταὶ (ἐν Αἴτωλίᾳ: βαλμάδες, δηλ. τρωτάνηδες, καλούμενοι ἀλωναρφαῖοι καὶ ἀγωγιάτες), οἱ ὅποιοι είχον βθδια τὴν αὐλογίαν καὶ ἀνελαμβανοῦν τὸν ἀλωνισμόν

ο. ι. d. g. γαρφά

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μὲν ζῷα καὶ μὲν ἀλωνιστικὸν ἔργαλεῖον ὑπάρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυς· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μὲν χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπτανον) ἢ μὲν ἄλλον τρόπον; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

- 19) 'Ο κόπτανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο πόσον μῆκος καὶ πάχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του;

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
Διὰ ποια δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου
(π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.).....

.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

'Υπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; 'Ανελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά; Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν;

- 21) Ποῦ ἐτοπισθεοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
'Εγίνετο τοῦτο ἀπ' εύθειας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτό-
μερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυς,
παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα τῇ φωτογραφίᾳ)

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζῷων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου,
ἐπραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναί, ποῖα ;
Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν
συντονισμὸν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἔγινε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας.
Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγρά-
ψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ Από πρόσωπον τοις αντίτυποις

1960

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐταιρισμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν
Αίτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Με ποῖον ἐργαλείον σωρεύεται
τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην :
θρινάκι, εἰς Αίτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικιάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι)
καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ.

Σχέματα - Η ξυλινή περούτα

Ο σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπόν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι; Τί λέγεται κατὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην καὶ πρὸς ποιὸν σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο... *Έχει σχῆμα*

εργατικόν καρπού περιστατικόν

δρούσια κακουργίας ταξιαρχού αποτελεσμάτων.

- 2) Μὲ ποιὸν ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα; (Πῶς λέγεται τοῦτο: φτυάρι, θρινάκι; Ιχνογραφήσατε τοῦτο....)

περιούρα (δριπάμη)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποιὸς λιχνᾶς (ἀνεμίζει) ἄνδρας, γυναικας εἰδικὸς λιχνιστής ἐπ' ἀμοιβῇ;

? Αιρόργος οὐ γένοινα

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρά τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ. (εἴς τινας τόπους καλοῦνται: κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπός ἀπὸ τοὺς κοντύλους ἢ τὰ κόμπια; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζέφων, ὡστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ;

Πονημοίχασα. — Ήρα! πονείτω,

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζεῦξις τῶν ζέφων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα; Ποῦ ἀπαντᾶται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαθύλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συνθίζεται τοῦτο

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ὅχυρα, πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα χονδρά τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

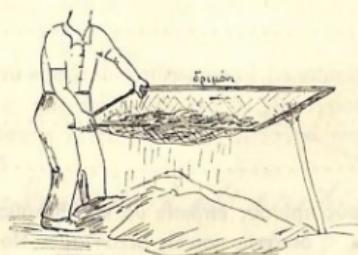
Αποχωρισθεῖσαί εἰσιν ταὶ χονδρά τοιούτα. (σιγή)

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, απομακρυνομένων τῶν ἔξιν τῶν αὐτῶν ὑλῶν ὑπὸ γυναικός διὰ σαρῶθρου; ή διὰ ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

νων μὲ ὄπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μὲ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὄλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἣν παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἔργαλείων καὶ σκευῶν)

ΜΕΙΟΝΙΧΟ

- 7) "Οταν ἑτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν; Μὲ ποιὸν ἔργαλείον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγγύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἔργαλείον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσικύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ." Οι παρούσαι γίνονται..

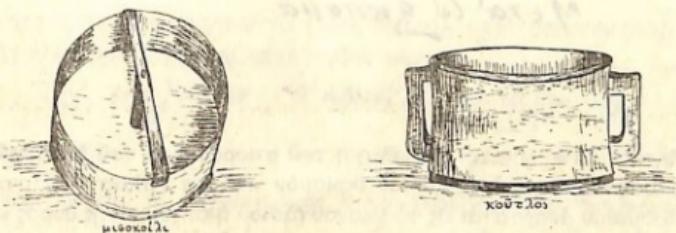
εἰς σωρὸν μετὰ φρυνάρε. Χαράσσεται σταυρός
σπαστεραί επανατελεῖ. Ηδη φρυνάρε μετὰ φρυνάρε.
καὶ πανεπιστολή μετὰ βαλαριάνηρε. μετὰ σπαστεραί.

- 8) "Αλλαζεις οὐ ματαφερθῆ ὁ καρπὸς (σῖτος, κριθὴ κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

γ'.1) Ποῖαι ὁφειλαὶ πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἄλωνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. "Ηρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἄλωνι; Μὲ ποιὸν μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἰπραξίν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητά του είς δύκαδας, είς κοιλά κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ίχνογράφημα αὐτοῦ βλ. κατωτέρω σχετικάς εἰκόνας).

.....
.....
Σε οικαίνεμα γαλήνης φέρεται μικρό μισθούμενο

2) Ποια ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἀλώνι;

- a) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ στρωγεττικό κατ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μετρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ίχνογραφήματα ἡ φωτογραφίας αὐτῶν)

.....
Μετρήσατε την παλαιότερη μετρία των δημητριακών

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγὴ (δικαρπός) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποια δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἑκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας)

.....
Εν οικίασι τοιούτην την παραγωγήν

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἀλώνι. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εις την υπαιθρον ; *Εἰς τον ἀκνευόντα οὐκτήν
Ακαδημίων θεοφόρον την γένεσιν.*

- 5) Πώς έγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογή τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχυς ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ;

Μεταλλικά αἴσια.

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογή τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατασκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πιλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων, τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ είκονοστάσιον ἢ ὅπισθεν τῆς θύρας κλπ ;

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὔτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα της· ποῦ φυλάσσεται.
πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ ποῖον χρόνον ;

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Δ. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν τόπον σας ἄναμμα φωτιάς εἰς τὸ υπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστουγέννων, ἑσπέρας 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρτίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρας τῆς 31 Αυγούστου κλπ.)

Τῷ Σεπτεμβρίῳ 23^η ημέρα

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποίαν ώραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ;

*Λερναϊκού, μελαχίνη. Διέστις 100 μέτρα
μεταξύ της προσάγοντας της οὐλιας.*

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αύτή ; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....
.....
Φανός, άφανός

β'. 1) Ποιοι άνάπτουν τήν πυράν παιδιά, ήλικιωμένοι, ποιος άλλος ;....
.....
Τα παιδιά

2) Ποιος ή ποιοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τήν πυράν.
Τὰ κλέπτουν ; "Αν ναί, δπὸ ποιον μέρος ;

Τα κλέπτουν πάντα οι μέρη της πυράς

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)
.....
*Μοντούρια ονα μαζί σ' άραι
θεία υποστήσεις από γεράμιον σαι εγκαίσιαν
σ' μήκους*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν ;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, έδροις, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικά κείμενα

*Οἱ σιωπηλοὶ θεοπατέριν καιτοὺς θεοὺς λέπει
επειδὴ τὸν χρόνον (οὐαὶ γηρωὶς μιὰ καρίτη)*

2) Πηδήματα, χοροί γύρω ἀπὸ τήν πυράν. (Περιγραφὴ λεπτομερῆς)

*Γιότας ποδούλα, Συζύγιοι μαίνυνται
διατριβή μεγάλα ηειχαρίς εἴς τοὺς ερέσους*

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυράς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λου-
λουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιᾶς κλπ.)

τέλευτα αναποτύπωσις γυρού μαρτιού
αιθαλί της πρωτομαγιᾶς

- 4) Καίονται (ἢ ἔκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοιώμα
τοῦ Ἰούδα (περιγράψατε λεπτομερῶς)

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφήν τοῦ ἔθιμου εἰς τὸν τόπον σας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΣΟΣ
δ' ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΡΚΥΡΑΣ
β' ΔΗΜΟΤ. ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΠΕΡΙΘΕΙΑΣ
Άριθ. Πρωτ. 23

Έγγραφά της 1-2-70

προς

τον Κύριον Έργον της Γεωπονικής Αρχαιολογίας
εις Κέρμασ.

Έχομεν λόγο για την αναστολήν που έχει συντρέψει.

Οριστική διαμορφωσία οργανώσεων που θα εφαρμόσουν την αναστολήν της παραπάνω περιόδου.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ JOHN H.
Αναστολή της παραπάνω περιόδου.

Αναστολή^η
της παραπάνω περιόδου
Αρχηγός.

